

บันทึกการสนทนากลุ่มเล่มที่ 4

โครงการวิจัยเรื่อง ความเชื่อ ปัจจัยเชิงบวกและปัจจัยเชิงลบของผู้ปกครองที่มีผลต่อการนำบุตรอายุ 0-5 ปี

เข้ารับวัคซีนพื้นฐานครบตามเกณฑ์ ในอำเภอยะหา จังหวัดยะลา

วันจันทร์ ที่ 29 พฤศจิกายน 2564 ผ่านระบบ Zoom

	บรรทัดที่	ข้อมูล	รหัส Code
Modulator	1	introduction	
Modulator	2	อยากทราบว่าแต่ละท่านได้รับรู้ปรากฏการณ์หรือปัญหาเกี่ยวกับวัคซีน	
...	...	อย่างไรบ้างคะ? ...	
Leader 1	58	มีอีกข้อเสนอหนึ่งครับ ก็คือถ้าหากว่าสถาบันอาหารของ ดร.ดะห์ลัน ได้ออกหนังสือแจ้งหรือว่าสำนักจุฬารอกหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการอิสลามทั่วๆไปเรื่องการฉีด เรื่องฮาลาลเพิ่มอีกหน่อยจะเป็นการดี เพื่อเพิ่มการฉีดวัคซีนให้ประชาชนได้มั่นใจในเรื่องนี้และสุขภาพ	
Modulator	59	ค่ะ ที่ [ชื่อ Modulator] เข้าใจก็คือว่าที่ผ่านมาทั้งด้านท่านจุฬาราชมนตรีและท่านดร.วินัย ดะห์ลัน มีการออกหนังสือมา อย่างที่ [Leader 6] ได้พูดถึง แต่มันยังไม่ได้เป็นทางการเท่าที่ควร แล้วการเข้าถึงแหล่งข้อมูลยังยากอยู่ ทำให้ประชาชนทั่วไปยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลนี้ใช่ไหมคะ มีแต่ระดับสูง ๆ อย่างเช่นบอที่อยู่ในแวดวงนี้ค่ะ [Leader 6] ก็เลยเข้าถึงข้อมูลนี้ได้ง่ายกว่าชาวบ้าน แสดงว่าทั้ง [ชื่อ Leader 1] แล้วก็ [ชื่อ Leader 2] อยากให้มีการทำหนังสือที่ทั้งชัดเจนและเข้าถึงต่อประชาชนได้มากกว่านี้ เพื่อจะได้ตัดความสงสัยเรื่องฮาลาลฮารอมทิ้งไปเลย [ชื่อ Modulator] เข้าใจถูกไหมคะ	
Leader 1	60	ครับ	
Modulator	61	ท่าน [ชื่อ Leader 2] [ชื่อ Modulator] เข้าใจถูกไหมคะ	
Leader 2	62	ครับ แล้วก็อยากจะให้ประชาสัมพันธ์ตรงนั้นให้ครอบคลุมถึงชาวบ้าน แต่ส่วนมากตรงนี้ก็ยิ่งเยอะเหมือนกันที่ชาวบ้านยังพูดคุย ผมก็บอกไม่ได้เหมือนกันเรื่องฮาลาลฮารอม	
Modulator	63	ใช่ๆ เข้าใจอีหม่ามเลยคะ ชอบคุณมากเลยคะ	
Leader 2	64	ครับๆ ชอบคุณมากครับ	
Modulator	65	จะถามท่าน [Leader 3] ว่าที่ผ่านมามีชาวบ้านมาถามหรือมาบอกว่าวัคซีนไม่ฮาลาลก็เลยไม่ไปฉีดมีบ้างไหมคะ?	
Leader 3	66	ประเด็นเรื่องฮาลาลไม่ฮาลาลนี่ครับ ก็ถ้าพูดถึงในกระแสก็น้อย น้อยมากครับ ทั้งวัคซีนเด็กและโควิดเลย อย่างวัคซีนโควิดเนี่ยทางผู้นำเอง ทางโต๊ะอิหม่าม คณะกรรมการ ผู้นำโดยเฉพาะทีมงานผู้ใหญ่บ้าน อำเภอก็ฉีดกันหมดนะ ก็ตอนนี้ภาพรวมอำเภอยะหาเราก็ 70% ขึ้นไปแล้ว ส่วนวัคซีน	

		เด็กก็ไม่ค่อยมีปัญหาเท่าไรแล้วตอนนี้ แต่อย่างที่ว่าก็มีที่ไม่ยอมรับจริง ๆ พุดง่าย ๆ อาจจะมึนงงว่าถ้าฉีดแล้วจะยิ่งป่วย อย่างวัคซีนโควิด ถ้าเหมือน โตะอีหม่าม [ชื่อสถานที่] ฉีดแล้วดีขึ้นแข็งแรงขึ้นก็อัลฮัมดุลิลละห์ (คำสรรเสริญพระเจ้า) ใช่ไหม แต่คนที่ป่วยมีโรคประจำตัวเขาจะกลัวว่าวัคซีนจะไม่ดีจะทำให้ยิ่งป่วย	
Modulator	67	ยังเป็นอุปสรรคเรื่องผลข้างเคียงอยู่ใช่ไหมคะ?	
Leader 3	68	แต่ภาพรวมๆ ก็ดีแล้ว ส่วนมากแล้ววัคซีนนี้ผลข้างเคียงนี้ก็มีแต่น้อย สถิติของวัคซีนโควิด 19 ในอำเภอยะหานี่ 70% ขึ้นไปแล้วก็อยู่ขึ้นที่วัด แล้วทุกหน่วยงานทุก ๆ องค์การก็ขับเคลื่อนมาตลอด ทั้งวัคซีนเด็กและโควิดเลยทางโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหาก็ทำแผนลงพื้นที่ในแต่ละหมู่บ้าน สลับกับรพสต.ลากอ อย่างช่วงโรคหัดระบาดก็ถึงถึงตามบ้านและโรงเรียนเรื่องนี้ก็ขอขอบคุณอย่างยิ่งกับทางหน่วยงาน หมอ แต่ที่ว่าตอนนี้ชาวบ้านส่วนมากก็ยอมรับแล้วนะ แต่มีส่วนน้อยที่ไม่เข้าใจและต่อต้านตามกระแส social ครับ	
Modulator	69	แล้วทางผู้ช่วยมีบทบาทในการรณรงค์เชิญชวนชาวบ้านยังงัยบ้างคะ?	
Leader 3	70	ก็จะมีการรณรงค์เกือบทุกหมู่บ้านนะ เพราะว่าจะมีแผนอยู่ตามหมู่บ้านอยู่แล้ว เพราะว่าจจะร่วมมือกับรพสต.ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบ แต่ถ้าพื้นที่ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของโรงพยาบาล ก็จะมีทีมโรงพยาบาลมาร่วมรณรงค์ และก็ให้อีหม่ามช่วยประกาศตลอดตอนละหมาดวันศุกร์ อย่างเรื่องโควิดนี้ก็อีหม่ามมะหามะ ดีแม่ ก็ได้ประชาสัมพันธ์เกือบทุกสัปดาห์เลย พอวันศุกร์ก่อนคุตบะห์นี้ก็จะประชาสัมพันธ์และจะได้บอกความเคลื่อนไหวว่าตอนนี้ก็เปอร์เซ็นต์ ตอนนี้ก็สร้างเข้าใจดีขึ้นมาก เพราะว่า การประชาสัมพันธ์ก็ทุกที่ทุกหน่วยงานร่วมแรงร่วมใจ ทั้งผู้นำศาสนา อีหม่าม [ชื่อ] แล้วก็ อสม. อบต.ก็มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนนะครับผม	
Modulator	71	ถือได้ว่าผลงานที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ เนี่ย มาจากร่วมแรงร่วมใจของหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นทางผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา บุคลากรสาธารณสุขที่ช่วยกันรณรงค์ เป็นแรงจูงใจให้ชาวบ้านมาฉีดวัคซีนกันใช่ไหมคะ แล้วชาวบ้านเราอ่าคะ ผู้นำมีอิทธิพลและเป็นแรงจูงใจกับชาวบ้านอย่างไรบ้างคะ?	
Leader 3	72	มีครับ เป็นเป้าหมายหลักสำคัญเลยครับผม ถ้าด้านศาสนาก็มีอีหม่าม ถ้าฝ่ายปกครองก็ผู้ใหญ่บ้าน ทีมงานผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็แม่หลักก็ อสมกับทีมสาธารณสุขในพื้นที่ร่วมการขับเคลื่อนครับ และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับชาวบ้านครับ	
Modulator	73	ขอบคุณมากเลยคะ ถือเป็นข้อมูลที่น่าสนใจมาก ๆ เลยคะ เดี่ยวต่อไป ขอสัมภาษณ์ท่าน [ชื่อ Leader 4] คะ อยากทราบว่าทางเทศบาลได้รับรู้ปัญหาวัคซีนอย่างไรบ้างคะ?	

Leader 4	74	ขอบคุณมากครับ ทางเทศบาลตำบลยะหาที่ได้รับรณรงค์มานานแล้ว ทั้งวัคซีนเด็กและวัคซีนโควิด อย่างวัคซีนโควิดนายกเทศบาลท่านได้ประชุมทุกอย่าง ทางเทศบาลมีส่วนร่วมทั้งพื้นที่เยอะมาก แล้วก็ให้พวกสมาชิกออกไปพบตามบ้านเลยนะครับ รณรงค์ให้ไปฉีดวัคซีนทุกคน แล้วก็ในเขตเทศบาลนี้ 70 กว่าเปอร์เซ็นต์แล้วที่ได้รับการฉีดแล้ว ส่วนน้อยที่ไม่ยอมรับวัคซีนไม่ว่าจะเป็นวัคซีนเด็กหรือโควิดก็ตาม สาเหตุเพราะได้รับข้อมูลจากสื่อจากเพื่อนบ้างว่าวัคซีนไม่ดี โลก social มันไปไกลมาก เพราะส่วนมากจะมีโทรศัพท์กันทุกคนนั่นแหละ แต่การรณรงค์เดี๋ยวนี้ก็มันดีขึ้น ทำให้มีแนวโน้มให้ชาวบ้านไปฉีดวัคซีนมากขึ้น สถิติวัคซีนเด็กและโควิดในเขตเทศบาลตอนนี้ก็โอเคครับ	
Modulator	75	หมายถึงการประชาสัมพันธ์และการรณรงค์ของฝั่งสาธารณสุขดีขึ้น ง่ายขึ้น เร็วขึ้น แล้วฝั่งกระแสข่าวลือ fake news ที่ต่อต้านไม่ให้ไปฉีดนี้เร็วไหมคะ?	
Leader 4	76	ก็มีบ้างแต่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ไม่ค่อยแพร่หลายเท่ากับสื่อกระแสหลักของสาธารณสุขครับ	
Modulator	77	เห็นมีข่าวว่าใน Tik Tok เกิดกระแสว่าฉีด Pfizer แล้วเป็นโรคหัวใจวายตาย ก็เลยไม่กล้าฉีด แสดงว่าข่าวลือทาง social media ก็เป็นกระแสอยู่พอสมควร	
Leader 4	78	คำถามแรกที่บอกว่า ฉีดวัคซีนมีประโยชน์อย่างไร โดยส่วนตัวผมนะ วัคซีนคือตัวกระตุ้นให้เกิดภูมิคุ้มกันของร่างกายเราเป็นอย่างดีเลย หนึ่งป้องกันการติดเชื้อ สองหากเกิดแล้วอาการจะไม่รุนแรงนะครับ แล้วก็เกี่ยวกับที่ว่า ฮาลาลไม่ฮาลาลนั้น ซึ่งผมว่าทาง [Leader 6] ได้กล่าวมาแล้วครับถ้วนชัดเจนแล้วครับ	
...	...	...	
Modulator	80	[ชื่อ Modulator] ติดใจเรื่องฮาลาลอีกอย่างนึงน่าจะ คือผู้ปกครองกลุ่มที่ แล้วบอกว่าวัคซีนมาจากยิว แล้วก็ยิวผลิตมาเพื่อจะมาทำลายอิสลาม ข้อมูลนี้มีความน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหนคะ?	
Leader 5	81	ขออนุญาตหม้ออ่าครับ เมื่อเค้าให้พูดเราก็พูดนะ ในเรื่องของวัคซีนกับเรื่องของโลกของ social เนี่ยมันเร็วมากครับ [Leader 6] นี่ได้เข้าประชุมกับหน่วยงานภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นระดับจังหวัดก็ดี ระดับอำเภอก็ดี ว่าหน่วยงานภาครัฐเนี่ยบางทีช้า คุณหมอนะอันนี้ต้องนำเรียนตามตรงว่า social มันไปไกลแล้ว มันไปก่อน พอไปก่อนในทางที่ผิด ๆ ที่นี้เราจะแก้ไขค่อนข้างจะยาก เพราะฉะนั้นอยากจะฝากอันนี้เป็นประเด็นนะครับ หน่วยงานภาครัฐเนี่ยต้องพยายามให้เชื่อมข้อมูลให้เร็วหน่อยครับ ถึงแม้ไม่ทันกับโลก social ทั่วไปเนี่ยก็ได้สักครั้งก็ยังดี เชื่อว่าเราจะเอากลับใน	

		<p>เรื่องของความเข้าใจ แนวทางที่ถูกต้องเนีย น่าจะทำได้ แต่ที่นี้จากการสังเกตที่ผ่านมาเนี่ย ช้ามาก โลก social เนี่ยลงข่าวไปแล้วว่าเรื่องของยิวก็ตีวัคซีนไม่ฮาลาก็ดี โลก social ลงไปแล้วอาทิตย์นึงหน่วยงานภาครัฐเพิ่งมาแก้ อันนี้คือปัญหา พอใช้ระยะเวลาเนี่ย มันจะแก้เป็นเรียงยาก เพราะว่ามันจะซึมซาบเข้าไปในแนวคิดของสัปปุรุสหรือพี่น้องประชาชนในพื้นที่ ที่นี้ก็แก้ยาก ยากมากนะครับความเข้าใจผิดในเรื่องของยิวทำบ้างอะไรบ้าง อย่างในผู้นำส่วนใหญ่ในพื้นที่ของอำเภอยะหาเนี่ยเราไม่เชื่ออะครับในเรื่องของแนวคิดแบบนี้ เราเชื่อว่าในหลักของอิสลามเนี่ยกล่าวถึงการเกิดโรคระบาดไม่เฉพาะในยุคปัจจุบัน ก่อนหน้านั้นมันมีอยู่ในตำราอยู่แล้วว่า มันมีโรคระบาดเกิดขึ้นแล้วก็มีผู้คนล้มตาย ณ ปัจจุบันพวกเราในฐานะผู้นำศาสนา เราเชื่อว่ามันเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ส่งบททดสอบให้กับพวกเรา และบททดสอบนั้นอัลลอฮ์ก็ให้แนวทาง วิธีการแก้ไข นั่นคือฮิกมะห์ (แปลว่า วิทย์ปัญญา) จากอัลลอฮ์ มันเป็นประโยชน์ที่เราในฐานะมนุษย์จะต้องเรียนรู้และก็เรียนรู้กันไปด้วยกันนะครับ</p>	
Modulator	82	<p>[Leader 5] บอกว่าโรคภัยไข้เจ็บ โรคติดต่อเป็นบททดสอบของอัลลอฮ์ แล้วอัลลอฮ์ก็ส่งมาพร้อมฮิกมะห์ด้วยเช่นกัน ฮิกมะห์ในที่นี้คืออยู่ในรูปแบบของวัคซีนไหมคะ? วัคซีนถือเป็นฮิกมะห์อย่างหนึ่ง ไหมคะ? ตามความเข้าใจของศาสนาอาคะ</p>	
Leader 5	83	<p>ครับความเจ็บป่วยเป็นบททดสอบของอัลลอฮ์นะครับ เพื่อจะให้เราได้ข้อบ (แปลว่า อดทน) ได้รู้ว่าเป็นสุขเป็นทุกข์นั้นมาจากอัลลอฮ์ การฉีดวัคซีนนี้เป็นฮิกมะห์จากอัลลอฮ์เพื่อป้องกันโรคติดต่อและลดความรุนแรงของโรค</p>	
Leader 1	84	<p>ที่ว่าพวกเราฉีดวัคซีนกันไม่ครบตามเป้าหมายของสาธารณสุขก็เนื่องจากปัญหาหลายอย่างนะครับ ไม่ใช่เฉพาะคนกลัวเท่านั้น ปัญหาอีกอย่างหนึ่งเป็นเพราะพ่อแม่ที่อยู่ต่างประเทศต่างที่ต่างถิ่นจะมาดูแลเรื่องวัคซีนให้ครบไม่ได้ เพราะฉะนั้นการฉีดวัคซีนไม่ครบเป็นปัญหาที่สภาพแวดล้อมปัจจุบันนี้ด้วยนะครับ ไม่ใช่ว่าเป็นเฉพาะที่ประชาชนไม่เข้าใจอย่างเดียว แต่มันความลำบากในการไปมา อย่างพี่น้องเราที่ไปทำงานต่างถิ่นจะกลับมาก็ลำบาก อย่างอยู่มาเลเซียนี้ก็กลับไม่ได้ ก็เป็นการเสียโอกาสในการรับวัคซีนครับ</p>	
Modulator	85	<p>ใช่ค่ะ เรื่องนี้ก็เป็นปัญหาสำคัญเช่นเดียวกัน แล้วส่วนหนึ่งที่คนไม่มารับ เขาบอกว่าวัคซีนมาจากยิวก็เลยไม่ฉีดท่านอิหม่ามมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ?</p>	
Leader 1	86	<p>เรื่องนี้ผมไม่ได้รับข้อมูลโดยตรงนะครับ แต่ว่าเคยได้ยินประชาชนบอกมาบ้างแต่ว่าน้อยครับ</p>	

Modulator	87	เป็นประชาชนส่วนน้อยเท่านั้นนะคะ แต่ว่าทางนักวิชาการกระแสหลักคิดว่าข้อมูลนี้มีความบิดเบือนไม่เป็นความจริงใช่ไหมคะ	
Leader 1	88	ไม่เป็นความจริงนะครับ	
Modulator	89	ขอบคุณมากเลยคะ ทาง [Leader 6] และ [Leader 3]	
Leader 6	90	ผมในฐานะเป็นประธานอีหม่าม ได้นำอีหม่ามของพื้นที่อำเภอยะหามาดิจิตขึ้นเข็มหนึ่ง ประมาณ 40 คนนะครับ หนึ่งในนั้นก็อีหม่ามอาหะมะดีแม ท่านฉีดเข็มแรกเนี่ยท่านอาเจียนอยู่ประมาณอาทิตย์นึง ในฐานะที่ผมได้นำท่านมาฉีดวัคซีนก็เป็นห่วง ผมโทรทุกวันเลยนะครับ ว่าอาการเป็นยังไงเป็นแบบไหน โดยส่วนตัวเข้าใจในเรื่องของวัคซีน ผลข้างเคียงย่อมเกิดขึ้นเป็นเรื่องธรรมดาของวัคซีน แต่กลัวว่าท่านจะไม่ฉีดเข็มสอง ที่นี้ก็ได้อภัยกับท่านท่านบอกว่า ถึงแม้ผมจะเป็นแบบนี้ ถึงแม้ผมจะอาเจียนทั้งอาทิตย์ผมก็ยินดีที่จะฉีดเข็มสองนะครับ อันนี้บ่งบอกว่าผู้นำที่เข้มแข็งแบบนี้เนี่ย อีหม่ามมีความเชื่อว่าจะพา सबรูซในพื้นที่ไปได้แน่ครับ พอฉีดเข็มสองเสร็จท่านบอกว่าท่านแข็งแรงมากนะครับ รู้สึกว่ากระชุ่มกระชวย อันนี้เป็นข้อดีของการฉีดวัคซีนที่จะให้หมอ [ชื่อ Modulator] ได้เห็นภาพนะครับ	
...	...	...	...

Source: Taqwa Jinarong, Rattanaporn Chootong, Polathep Vichitkunakorn, Praneed Songwathana. Muslim parents' beliefs and factors influencing complete immunization of children aged 0-5 years in a Thai rural community: a qualitative study. 2023 *BMC Public Health* (in press).